

dustrață a patriei socialiste, dar și printre miile de animatori culturali care, în felul lor propriu, prin piese de teatru într-un act sau în trei acte, prin brigăzi artistice de agitație, prin coruri și formații de dansuri, au constituit un elocvent argument al afirmării, în cultură și prin cultură, a maselor largi de oameni ai muncii.

Cînd, în 1965, semna regia la spectacolul *Stațeta nevăzută* de Paul Everac, Alexandru Hrișcă era, de-acum, o personalitate a Uzinelor „Electronica”: nu vreunul dintre foarte talentații ingineri de concepție, autor al unui nou tip de radioreceptor, ci acel „unul”, pentru care timpul liber însemna tot timpul petrecut în uzină, închinat efortului muncitorilor de a fi în pas cu timpul lor spiritual. Între 1966—1971, pune în scenă *Domnișoara Nastasia*, de G. M. Zamfirescu, *Sosese deseară* de Tudor Mușatescu și *Cu cine mă bat* de Aurel Storin.

Alexandru Hrișcă este unul dintre miile de absolvenți ai Școlii populare de artă (secțiile regie și actorie), setos de lecturi, spectatorul numărul 1 al scenelor și stagiunilor profesioniștilor bucureșteni, studentul lor atent și sîrguincios. (Știu oare maestrul actoriei românești că, pentru unii spectatori — pentru cei ce iubesc teatrul cu nouă inimi deodată — stalul este un amfiteatru prestigios, un veritabil Institut, practic, de actorie și regie?) El, regizorul amator și anonim, modest și ascunzîndu-și cu demnitate meritele, respectuos, dar temerar și ferm în acțiunile sale artistice, a învățat să folosească mijloacele mass-media pentru comunicarea adevărului său artistic. La Uzinele „Electronica”, stația de radioamplificare cu circuit intern a transmis emisiunii „Teatru la microfon” semnate de Alexandru Hrișcă. Colaborează cu cinematografia română, ca figurant și chiar ca interpret în roluri episodice (a obținut, prin concurs, rolul Mustăciosului, aceluși secretar al organizației de partid care apărea, alături de Ștefan Ciobotărașu, în filmul *Așteptarea*). Este prețuit de toți tovarășii lui de muncă și activează, un timp, ca președinte al Comisiei sindicale a Centralei industriale, apoi e chemat membru în Consiliul Național al Radioteleviziunii și în Consiliul profesoral al I.A.T.C.

Treceți de ani din viața lui Alexandru Hrișcă conțin, aproape zi de zi, fapte de artă amatoare, producția de bunuri materiale căpătînd, și în felul acesta, un fel de nimb spiritual al lucrului bine făcut, un fel de pecete a umanismului socialist, care nu înseamnă altceva decît omul realizat pe orizonturile tuturor posibilităților lui.

Iată de ce, scriind despre acest regizor necunoscut marelui public, despre așa-zisul om simplu, am simțit nevoia să scriu cu litere de aur că muncitorul din societatea socialistă este o sinteză de aspirații realizate. Cu atît mai mult cu cît, pentru el, timpul liber înseamnă timpul estetic.

Cu Alexandru Hrișcă despre iubirea pentru teatru a muncitorilor

— Stimate tovarășe Alexandru Hrișcă, activitatea dumneavoastră în lumea amatorilor de teatru, în care v-ați afirmat și ca regizor și ca interpret, durează de cîteva decenii. V-aș ruga să încercați să formulați o definiție a actorului amator...

— Cred că artist amator este acel om în permanență preocupat de două probleme: a-și reface capacitatea de muncă printr-o odihnă activă — în cazul nostru, teatrul — în stare să-l reconforteze psihic; a aduce colectivului său o modalitate plăcută și folositoare de a-și petrece timpul liber. O modalitate demnă, capabilă să umple golurile din cultura personală și, dacă nu sună puțin pretențios, să-i satisfacă setea de spiritualitate. Amatorul contribuie la difuzarea, în condiții optime, în microclimatul productiv, a valorilor artei teatrale sau literare. În nici un caz, țelul artei amatoare nu este de a concura arta profesioniștilor, chiar dacă — sint, desigur, multe cazuri — lotul profesioniștilor, inclusiv cel al stelelor de prima mărime, s-a îmbogățit cu valori descoperite în rîndurile actorilor amatori.

— În faptul că un muncitor practică teatrul, după ce a ieșit din schimbul de opt ore, vedeți, deci, în primul rând, un frumos obicei de dezvoltare armonioasă a personalității sale...

— Este știut că, în societatea noastră, fiecare om al muncii are drumul deschis către cultură. Or, atunci când începe să activeze într-o formație artistică de amatori, chiar un om al muncii mai slab pregătit se poate transforma structural, în câțiva ani. În primul rând, prin acumularea de noi noțiuni și prin educarea simțului pentru frumos, el își îmbogățește cunoștințele spirituale, orizontul său de idei se lărgeste. Interpretul de teatru trăiește sentimente întrucâtva asemănătoare cu cele ale pictorului. Amatorul actor simte că el re-face imaginea lumii, creează țipuri umane. Creația este o reacție în lanț, dar în lumea lăuntrică, în teritoriul intim al eu-lui.

Fiecare spectacol presupune, cum știți, o seamă de etape de lucru, care nu pot fi sărite — distribuția, lectura la masă a textului, analiza lui, relația actor-personaj etc. Acest, aș zice, proces tehnologic de producție a spectacolului de teatru face ca în conștiința actorului amator să se întipărească nu numai noțiuni, dar și modalități noi de a gândi. Actorul amator ajunge la o conștiință critică, mareind, astfel, un salt către omul capabil să aibă cu adevărat o atitudine a lui. Personalitatea lui capătă un contur distinct, nu numai ca iubitor de teatru avizat, cu un anumit grad de competență în materie, ci și la locul lui de muncă; simțul estetic cunoaște o influență omologată de sociologia muncii productive, conștiința critică față de opera de artă se adaugă conștiinței critice față de munca productivă. Se ajunge, astfel, dacă îmi permiteți să mă exprim așa, la acea Conștiință, scrisă cu majusculă, a omului înaintat, nou, propriu societății socialiste multilateral dezvoltate.

Tinuta, modul de a vorbi, comportarea, ca atare, cu colegii, cunosc o transformare totdeauna fericită; asta cred că realizează la amator formarea unei conștiințe estetice. De la conștiința estetică se ajunge la conduita estetică. Luptând să obțină pe scenă o diețione cât mai bună, efortul devine deprindere în viața de toate zilele. Tot ce v-am spus nu este decât rezultatul a ceea ce, realmente, s-a întâmplat cu colegii mei, în formația de teatru de la Uzinele „Electronica”.

— Trăim un timp în care, conform legilor obiective ale societății socialiste multilateral dezvoltate, artei amatoare i se asigură un loc de prim rang. Festivalul național „Cântarea României” este merit, așa cum ne sugerează și această frumoasă expresie patriotică, să promoveze marea unitate care leagă omul producător de bunuri materiale de creatorul bunurilor spirituale. Dum-

nevoastră, ca vechi amator în activitatea artistică de amatori, cum tâlmăciți programul de acțiune al partidului nostru, în direcția promovării în cultură a omului care desfășoară o muncă productivă?

— Hotărârea Plenarei din 1971 a Comitetului Central al partidului, privind activitatea cultural-educativă, prevestea o acțiune mai amplă pe acest tărâm. Faptul a fost dovedit prin organizarea — pentru prima oară în istoria țării noastre — a Congresului educației politice și al culturii socialiste. Hotărârea adoptată de acest Congres și aprobată de Plenara din 3 noiembrie 1976 se referă — cum știm — la toate laturile activității materiale și spirituale a oamenilor muncii din România de azi. În ceea ce privește mișcarea artistică de amatori, Hotărârea pune baze mai trainice acestei activități desfășurate de oamenii muncii, pentru ei înșiși, în timpul lor liber, cum am încercat să explic mai sus. Sistemul de organizare a Festivalului național „Cântarea României”, sint convins, va asigura acestei activități condiții optime, în ce privește atât cadrul de desfășurare, cât și lucrările dramatice așteptate de marele public. Această Hotărâre a venit, după părerea mea, într-un moment foarte potrivit, când profilul spiritual al oamenilor se conturează în funcție de rodnicia activității lor la locul muncii. Din această perspectivă, mișcarea artistică de amatori dobândește semnificații și valențe cruciale, în procesul edificării unui om substanțial nou, definind, prin acțiunea și spiritul său, viața și civilizația societății socialiste multilateral dezvoltate pe care o construiește.

